

„УЧИЛИЩЕ“ издава два пѣти на месѣца, съ една притурка. Годишната цѣна, прѣдплащана, е гр. 25, а безъ притурката едно сребарно меджидие. За друга царщина, отвѣтъ нашенско, фр. 8, или деѣ рубли. Писма, дописки и спомоществованията са испращатъ право до уредничеството, или до книжарницата на Г-да Хр. Г. Дановъ и С-іе въ Русчукъ и въ Гюргево до Г-на Никола Драгановъ въ ромѣнската гимназия.

Издатель - Ступанъ Р. И. Бажсковъ.

КРЖВООБРАЩАНИЕ.

Писмо XIII

СЖРЦЕ.

(Продължение отъ „Трохичка хлѣбъ“).

Едно време имало единъ богатъ, който ималъ не само милионъ а стотини и повече милиони, съ една дума, такавъ богатъ, който незнаялъ кадѣ да дѣни парите си, което още не са е случвало съ никого на тоя свѣтъ.

Веднажъ му хрукнало на умѣтъ да направи единъ палатъ, на когото до сега да не е имало подобенъ. Мраморъ, килиме, позлатяване, копринени одвивки, дору картини и статуи: сичката роскошь, що са нахожда спорно въ сѣки кралевски палатъ не насищале неговото желание. Той билъ много уменъ човѣкъ, който добръ разбиралъ каква почитъ са стуи на неговото богатство, и спорѣдъ това кралевските палати му са виждаде твърдѣ прости за да намѣсти въ тѣхъ династията си, която той смѣталъ много по-горѣ отъ сички коронясани родове. Слѣдъ това свикалъ отъ сичкиятъ свѣтъ най-учените, най-искусните инженери, най-опитните работници, далъ имъ разности колкото би имъ потрѣбали и поржчилъ имъ да укичатъ палата му съ сичките чудеса на науката и на искусството.

Наука и искусство; и освѣнъ това пари колко искатъ. Съ тѣхъ далечъ може да са отиде. Така на нѣколко стотина верста въ околността са разчуло и приказвало само за тоя вѣлше-

бенъ палатъ, за когото азъ пѣма да ви описвамъ сичко, защото ща да са отдалеча много отъ предмѣта си. Доста е да ви кажа само, че никога, ни единъ китайски императоръ, ни единъ багдатски калифъ не е ималъ такова нѣщо; слѣдомъ така и трѣбало, защото нашиятъ милионеръ билъ тришь по-богатъ отъ тѣзи господаре.

Когато сичко било готово той са-пикасалъ единъ малакъ недостатѣкъ еднакво що бѣ сжглѣдалъ Людвикъ XIV въ Версайль: „Нѣмаха вода.“ Повикале инженерина, който са занимава съ издирване на кладенци, но и той едва можилъ да открие само една малка подземна водна жила, която са намирала мѣжду два пласта отъ глина, и дѣто са сливала джждовната вода отъ околностите. Тая вода, както можете да си помислите, наистина не била до толкова чиста, нито достатъчно количество, и учениятъ, комуто било поржчано да я опита, като я накусилъ съ езикѣтъ си, угрижилъ са и казалъ, че не струва да са продължава работата, защото водата има твърдѣ лошавъ вкусъ, щого никакъ пѣма да хареса на милионеринѣтъ. За голѣмо чудо на сички милионеринѣтъ едва що не подскочилъ отъ радостъ, като му казале това неприятно извѣстие. Тогава му предложили да пробара вода отъ рѣката, която била надалечъ нѣколко версти, както направиле и въ Версайль; но той не щель и да слуша това. Нему са искало нѣщо (какво да е) ново, нечуто до сега, не-

възможно и тогава щеше да счита работата си свършена. Той взе перо и предъ събранието написахъ слѣдующата программа, която очудила сичките клѣти учени.

1). Водата да са улови на мѣстото си;

2). Тя трѣба да тече по сѣкадѣ, околорѣжстѣ на палатѣтъ, както денемъ, така и нощемъ;

3). Тя трѣба да бѣде въ достатъчно количество и отъ доброто качество.

Сичките мѣлчеле и, слисани, гледаше единъ другъ нѣколко време; исподирѣ най-прочутиятъ отъ учениите който отдавна бѣ свършилъ образованието си, рѣкалъ, че ще бѣде по-добре да са напусти тоя господарь съ сичките му милиони, щото за напредъ да не смѣе вече да са подиграва съ науката.

Но младите хора, които са не отчайватъ тѣй скоро, възпротивили са едногласно на това предложение. Тие казале, че честѣта на науката и въ тая работа е помѣсена, и че за една дързостъ трѣба да са заплати пакъ съ сѣщата дързостъ, като са отваряе тѣкмо на такавата празна программа. Много наговаряния станале; много отъ изказаните предложения биле отхвърлени едно слѣдъ друго; и най-сетѣвъ утчаале са вече, че ще могатъ да постигнатъ цѣльта си, когато извѣднатъ една честита мисахъ текнала на ума одному отъ учениите, който до тогава сѣ мѣлчалъ. Видѣвъ щемъ и неговото предложение.

(Продължава са.)

Г Л А В Ч О.

VIII.

Въ Пановата къща за кратко време са вѣдвори миръ, любовъ, тишина и веселие. Между сватовете съществувахе сѣгласие и нелицемѣрна любовъ; Главчова майка сѣдеше отъ утрянѣта до вечерѣта, глѣдаше на дѣцата си и радваше имъ са; старците вѣдѣха и ниѣха почти по цѣль день; Главчо глѣ-

даше на своята бѣдѣща жена съ извѣпрѣдна нѣжностъ и съ сладки надѣжди; даже и старата бабичка са поумири малко и захвана да дрѣме спокойно на сѣнѣце предъ вратата. Нѣка говори кой що ще, а азъ ща да ви кажа, че щастieto ходи съ младото и съ зеленото и че младостѣта е въ сѣмъ-тояние да развесели и най-коравите сѣжѣрца. — И Пановата къща захваша да прилича на хорските къщи, казва единъ день баща ми. — „Едно млади и зелено дърво развеселява сичкѣмъ-та гора,“ казва майка ми, — „Азъ зная тѣврде добре кой е Папо... До завчера тоя човѣкъ приличаше на бѣсно куче, което хапеше когото дѣ срѣшнѣе, а днесъ е заприличалъ на кротко агне, което бѣше невинно даже и предъ своята измѣчена жена. Иди послѣ това и не говори, че хорските сѣжѣрца са обжѣрчатъ на сѣка една страна.“ Свадбата бѣше назначена на първата нѣдѣля послѣ Петров-день. Захванаха да са приготвяватъ. Свадбите преди двайсетъ години ставаха сѣвѣсмъ другояче. Днесъ сѣки бѣлгаринъ глѣда да похарчи колкото са може по-малко и да нахрани колкото са може повече ситни хора. Въ сегашните времена ние живѣеме чисто гредки. За грошъ ахтѣ-потъ, за двайсетъ пари маслини, за десетъ пари дървено масло, за петъ парни, кафе, за три пари слатко, — и свадбата е готова! Преди двайсетъ години нашите граждане заколваха за свадбитѣ си по три крави, по петнайсетъ овце, по двайсетъ агнета и изпохарчваха по нѣколко хиляди гроша за масло, за яйца, за брашно и пр. Главчовата свадба, който земаше богата жена и който имаше когатъ баща, трѣбаше да стане още по-богата. Купиха петъ крави, ялови, двайсетъ овца, триесетъ агнета, стотина кокошки и петдесетъ мисирѣки

и калесаха почти сичкият градецъ. Терзиете, които обичатъ да поѣдатъ чуждо ѣденице, захванаха да са обличватъ; поповете, които нѣматъ обичай да обѣдватъ и да вечерятъ съ дѣцата си, са приготвиха; бакалетите и фурнаджиите, които сж роднини и приятели на сичките богати граждани, наточиха възбите си; а жените, които ходатъ по свадбите не да ѣдатъ и не да пиятъ, а да са повидатъ съ своите приятели, да попредуматъ сжсѣдките си и калините си, да са пооплачатъ отъ свѣжквите си и отъ зжлвите си и да покажатъ фустанете си, употребявале сичките си сили да изостратъ своите умственни способности и да изцѣдатъ кесите на мъжете си. Съ една дума, сичко са приготвяло, сичко очѣква-ло нѣщо си, сичко са радвало на нѣщо си. Даже и момичетата, за които брачните тайнства сжставляватъ полу-тайна, мислиле да са премѣнатъ и да излѣзатъ въ недѣля на пѣтътъ да поглѣдатъ булката. „А какви ли ще да бждатъ гривните ѝ?“ питале себѣ си невинните сжздания и въздишале отъ джлбочините на сжрцето си. Настана-ла сжбота, настана и недѣля. Дѣверете повѣдоха невѣстата и завѣдоха я въ старата черква. Вънчанието стана за чудо и за приказъ. Сичките попове служиха, сичките свѣщи бѣха запалени, сичкиятъ градецъ присжствоваше на тжржеството. А младоженците? Невѣстата грѣеше, като ясно слънце; а младоженецътъ, като пждна месѣчина. Азъ и до тая минута помна тая свадба съ сичките нейни подробности. Но ето че са свжрши и вънчанието. Свадбата тржгна камъ Пановата кжща, циганете засвириха и сичкиятъ градецъ излѣзе да глѣда. Ахканията и охканията нѣмаха край! „Благатичка Пано-вица, че е родила такова момче,“ го-

вориле старите жени. „Разказватъ, че тая булка е искана отъ страшно богати хора, но баща ѝ я не далъ,“ говорили момичетата. — „Кой са е надѣялъ че Главчо ще да направи такава славна и богата свадба,“ говорили мъжете. Сватовете влѣзле въ кжщата на Пана и захванало са пиѣне и ѣдене. Свадба не ли е, трѣба да са пие. Но най-главното пирование трѣбаше да стане предъ-вечеръ. Такавъ бѣше нашиятъ калоферски обичай. Жените и мъжете отидоха дома си да опѣкатъ турти, тутманици и млинове, да налѣятъ вино, да извадатъ сирене и да са приготвятъ за вечерното ѣдене и пиене. Въ Пановата кжща остана ле само дѣверете, младите жени и младите момци, които желале да поиграятъ хорцесъ будката и да са уморатъ до послѣдната крайностъ. (Свжршва са).

ИВАНЪ АМОСЪ КОМЕНСКИ.

(Продължение отъ брой 16).

Какъ да са разкаже за много нѣща съ малко думи.

Голямите книги и многото думи малко помагатъ за напредванието на учениците; залакъ хлѣбецъ и чашка винце по нѣкога нахранватъ повече, отъ колкото многообразните пития; една жжлтичка струва по-много отъ нѣколко мѣдни пари. Сенека е казалъ право, че: „смето трѣба да са сѣе умѣрено, но сѣ пакъ то трѣба да е чисто и добро.“ Човѣкътъ има сичко у себѣ си: той е малка вселенна, а на тоя маничекъ свѣтъ е нужно освѣтление, което може да са започене отъ една само искра. Книгите за езикътъ и за искусства, прочее, трѣба да сж изложени само съ едни основни упжтвания, изъ които да са извожда сичко и на които да са приспособява сичко друго.

Какъ може да са направи щото сѣ едно работене да са вжршатъ двѣ дору и три работи.

Природата ни учи, какъ въ едно време и на веднажъ са вжршатъ различни работи.

Дървото въ едно и също време расте и на височина и на дълбочина и на дебелина. Това са сгледва и у животните: сичко въ тях расте и занкува еднакво; а сѣкоя ста-вица на кое да е животно работи само за себе си. Така и на човѣкътъ, да речемъ, краката стѣпатъ и на предъ и на затъ, бѣ-ния дробъ съ еднакво дишание крепи и смър-цето, и мозжѣтъ, и сичката вътрѣшност помага на говорението и т. н. т.

Сѣ така бива и съ сѣчивата на майсто-рътъ. Слѣженикътъ (видъ часовникъ) въ ед-но и това време показва и часътъ и знакътъ на зодиякътъ, дѣто са намира слънцето, и дължината на денътъ и нощта. Добриятъ поетъ въ едно и това време и весели и по-учава.

Сѣ така трѣба да става и обучаванието. Слѣдователно отъ таковато общо правило из-лиза, че сичко, що има свѣрска между се-бе си трѣба да са казва и съ свѣрска, на пр. речта съ предѣтѣ, четенето съ писането, упражняването за изговаряне и изричане, съ упражняването за мислѣне и т. н. т.

Речите, прочее, трѣба да са учатъ наедно съ нѣщата; защото каква полза може да бѣ-де отъ голи думи, ако са не знаятъ нѣща-та? Човѣкъ колкото знае, толкова умѣе и да са изражава. Зато не трѣба да са допуца на учениците да казватъ онова, което не раз-биратъ! Онова щото става съ папалѣтъ, не служи за углѣдъ на учението. Изъ учи-лището трѣба да са исхвърлятъ сичките кни-ги, които показватъ само едни голи думи, а не и нѣщата еднакво. Полезно е само оно-ва що е истинско и съществено.

Четенето и писането винаги трѣба да са предаватъ заедно. Ученикътъ каквото на-учи да чете трѣба и да го написва; а щото види — да умѣе да го начертава. Това раз-вива въображението, и дава увѣренне и на-окото и на рѣката.

Сичките упражнения за изговаряне трѣба да ставатъ върху онова, що е познато и до-бре обяснено на ученикътъ, защото изричането извира отъ мислѣнето и отъ него са образу-ва.

Какъ да са махнесичкото, щото пречи на напредокътъ.

Нѣма по безпѣтно отъ това, дѣто са пре-даватъ много и такива нѣща, които не доно-сятъ никаква полза за по нататашниятъ жи-вотъ. Мѣдаръ е само онзи човѣкъ, който знае да избира полезното. Ако са придръжаме

у това мнение, то работеното въ училището може да са улесни, като са исхвърли сичкото, що е непотрѣбно, суравои хамааа д-ско.

За непотрѣбно може да са счита сичко, ꙗко-ето не поткрѣпява набожността и моралитѣтъ и безъ което обучаването пакъ може да са върши.

Безъ полза е онова учение, което нѣсе е споредъ нравѣтъ на кой да е ученикъ. Тѣтрѣ-вите, дърветата и животните си иматъ рѣраз-лични способности: съ едните трѣба да са прави тѣй, а съ другите инакъ: сичкото не служи еднакво за сѣщата потрѣба. Истѣното бива и съ хората. Даровитите не могатъ да приематъ сичко; а много не могатъ да хххва-натъ тоя или оня предмѣтъ. Следователно на кждѣто не тегли самата пррри-рода, тамъ и не трѣбва на сннид-ване!

Сѣ тѣй би било безумно ако рече нѣвѣкой да казва на учениците си сичките дребууулии — сичките часности. Доста е само ако дѣ-цата въ училището познаватъ главните рѣродо-ве на нѣщата и по отличните тѣхни разлики, а частностите да са оставятъ за подиирѣ. Който иска да усвои нѣкоя земя, той не отива да превзема село по село, но спорррѣдъ силата си ще гледа какъ да направи глгла-ната битка и съ това да добие сичко. Еднааакво врѣдѣятъ сичките голѣми речници, въ ксоито може да си намѣри други най-малката ду-мица: защото дордѣ учатъ дѣцата тия ррреч-ници въ друго сѣ ще да назадуватъ. На-спротивъ, ония речници пакъ съ твѣрдѣтъ по-лезни, които иматъ само коренните си дуууми. Защото тѣхното сѣдържание по-лѣсно ммможе да са приемни и запомни.

(Има да слѣдвааа).

НѢКОЛКО ДУМИ ЗА СЕЛСКИТТЕ УЧИЛИЩА.

(Изводъ отъ една дописка*).

„Учителството е майка за въвѣзра-жданieto на единъ народъ; отъ изучението и доброто въсспи-танне на младежите зависи и добруванието на този народъ.“
(„Училище“).

Това показва голѣмата полза, ксоято

*) И други пѣтъ пие сме спомѣнувае на нѣнаши-те дописници за да ни не испращатъ дѣлалги и неспоосни статии, написани безъ никакваа пѣ-ль, както и стихотворения, не нагласени и пра-вляно. За това наумихме да пѣзличаме отѣтъ до-

очаква отъ учителите въобще. Но за жалостъ у насъ сѣ малко такива учители, които да отговарятъ на тоя нагледъ (девизъ). Тукъ думата ми ще бѣде за селските училища въ Русчукъ. Днесъ за днесъ въ селата, току-речи, учителите сѣ никакви и не служатъ за нищо, освенъ да са хранатъ дембелски, като зематъ отъ селените плата само да ги има, както са видели отъ хората. Мѣжду селата въ русчукско въ едно или двѣ села, а именно въ Червена-вода и Писанецъ сѣ сполучили добри и достойни учители. Който иска да са увѣри какво може да направи единъ достоенъ учителъ, нека да отиде въ селото Червена-вода и ще види колко са е отличило тамкашниятъ училище за една година и половина — откогато е стѣпилъ кракътъ на сегашниятъ учителъ Т. Кърджиевъ; — а селените не могатъ да му са нарадватъ и децата имъ на драго сърце тичатъ въ училището.

ПИСАНЕЦЪ. Това село има около 120 къщи български и нѣколко черкески. Училището са посѣщава отъ стотина ученици и отъ нѣколко ученици, мѣжду които 25 момчета сѣ изъ околните села. Вънкашните ученици живѣятъ у една особна къща, дѣто си иматъ сичките потребности. Тука и отъ напредъ е имало колко-годѣ училище, но спорѣдъ невѣрдността на учителтъ селените бѣха истинале камъ учението. Сегашниятъ имъ учителъ е г. Молловъ казанлъчанинъ, който са е учителъ въ габровското училище до IV класъ, и знае хубаво черковното пѣние. За десетъ месѣци, откакто учителствува, той е сполучилъ да промѣни училището и да вдѣхне ревностъ на селените за да обикнатъ учението. *)

М. Кжсоголедовъ.

писките нѣщо скратено и което е за въ работа. А колкото за стиховете повечето не сѣ за обнародване въ листъ, освѣнъ ако са удобрятъ отъ по-вѣщите наши малко много стихотворци, които познавате за такива. Инакъ да ни прощаватъ младите поети, защото не може да исполнимъ желанието имъ.

*) Въ сжщата дописка ни са сжобщава нѣщо и за станалото наскоро испытание на учениците въ Писанецъ. То остава за до пѣти.

Б. Р. Нашиятъ дописникъ продължава повече да хвали учителтъ въ Писанецъ, но намъ са вижда май прекалено и за това не напечатахме сичко до край. Самата работа нека го покаже съ време и ние ще бѣдеме готови да похвалиме достойнството на тоя учителъ; стига той да работи чистосъвестно и да върши сичко съ цѣль. Инакъ ние са несжглашаваме съ дописникътъ, ако би да са залгватъ учениците току съ черковно пѣние и да имъ са отнема сичкото време за другите уроци, както що правятъ обикновено нашите пѣвци. Колкото за Червена-вода ние сме казале и други пѣтъ, какво учителътъ имъ Т. Кърджиевъ заслужва съ коя похвала, защото самата работа го хвали.

СЕЛО ПОТУРЪ (Бабаданско). Това село са намира на пѣтъ за Добруджа, 4 часа наджлъчъ отъ градътъ Бабадагъ. Отъ напредъ е било чифликъ на Хасън-паша, а послѣ малко помалко са е населявало, щото днесъ брой 80 къщи българи. Както въ селото, тѣй и на около са зеленѣятъ градини съ плодовици овошки и доволно лозя. Поминаватъ на селените е повече отъ земледѣлие и скотовѣдство; а отъ лозарството, твърдѣ малка облага, по причина, че то са обработва сѣ така, каквото е било въ Ноево време. Има една вета черковица, направена преди 25 години на бързо и много по-проста отъ другите черкови на околните села. Но нашите Потурци са канятъ да я преправятъ изново — храмътъ е на Св. Апостола Петра и Павла. Училището е направено преди 8 години и е твърдѣ добро, като за селото. То са посещава редовно отъ 20-25 ученици, а зимно време повече. Осѣянтъ първоначалното учение на малките дѣца особно са предаватъ: Бжл. граматика, Прав. Катихизисъ, Св. История, Землеописание, Бжл. история, (кратка), Аритметика и Тур. езикъ.

Учителъ Ив. Дадневъ.

Б. Р. И това е добро, ще кажеме ние, но 20 ученици на 80 къщи сѣ малко! Отъ тука са вижда, че Потурчене не сѣ твърдѣ за похвала и не сѣ разбрале думите на дописникътъ ни: който казва въ писмото си, човѣкъ безъ учение е като птица безъ кри-

та и като риба безъ вода“ и пр. За това яие ще кажеме на учителя да имъ наумява по честичко горните думи, като подканя еднакво сичките седене да проваждатъ дѣцата си въ училището, и да имъ разказва за ползата и за добрите сетинни отъ учението, което е потребно както на гражданинътъ, така и на селенинътъ; както на занаятчията, така и на орачътъ.

РАЗГРАДСКО СЕЛО КРИВНЯ. Това село са пада откъдѣ сѣверо-западната страна, 4 часа надалечъ отъ Разградъ, разложено на хубаво мѣсто и заобиколено отъвредомъ съ гора, която пречистя въздухътъ и го прави твърдѣ приятенъ за сичко. Презъ срѣдъ селото тече реката Момъ, що са изрива на много кривулици (отдѣто, види са, да е названо това село Кривня). На полвинъ часть къмъ западната му страна посрѣдъ гората има скала, наречена *тръпезница*, дѣто околоржестъ са гледатъ и зидове, ксито може да сж служилъ нѣкога за военно укрепление, останало отъ старина, запазени цѣлненички и до днесъ. Селото има 120 къщи, отъ които 97 сж български, а 23 турски, сичките еднакво ораче и земледѣлци. Българете иматъ хубава черкова и училище, дѣто са учатъ 30—35 ученици, които лѣтно време оставатъ помалко, а зимѣ наспоряватъ. Учителътъ С. П. Карасимѣоновъ е изъ Бебровомакъ старателенъ и твърдѣ добаръ като за селото. Учениците сж расподѣлни въ двѣ отделения и учатъ са по-малките да прочитатъ и писмо, а на по-голѣмичките сж предава особно: Св. История, Св. Катихизисъ, Бѣлг. История, Бѣлг. Граматика, Землеописание (Момчилова), Аритметика практическа, четрите прости дѣйствия, и прочитъ по старобългарски или черковно.

Учителътъ ни бѣше задгналъ преди двѣ години да си отвориме едно читалище, което и споруци да направи, по отсѣтне, злокобни нѣкои старци отъ селата ни съ своята простотия истудиха младежите, които са оттеглиха и читалището са затвори! „Туй ни е отъ дѣда и баба го не запомнихме, бѣбраха си простаците; отѣакъ захванаха да правятъ черккви и училища и не знамъ

какви си още черталища, господъ си дигна бережета“

Единъ младъ кривянецъ.

Б. Р. Вдигна си бережета, защото вне орачете са държите сѣ за допотопното орало и не умѣте какъ, кога и какво да посѣвате рѣдомъ на нивата си. За това, ти мой мили брайно, много грѣшишъ на предъ бога, като укоравашъ черковата и училището, че спорѣдъ тие свѣтила, на твоите зажуменни очи ушъ Господъ си вдигналъ бережета. Твоята сѣпа простота е причина на сичкото ти зло; съ тая си глава и съ такъвъ умъ ти сѣ ще да работишъ дембелашки, нѣкога нѣма да прокопсашъ, защото не знаешъ леснината на работата си, а карашъ я дивашката.

ГАБРОВО. Отъ едно време насамъ прочитаме въ вѣстниците жалостни новини относительно за смѣстанието на младата още тамъ българска гимназия.

Отъ сичко казано до сега въ тие дописки разумѣва са най-първо, че оная рѣка, що са е турила на чело да управлява тамкашните училища, иска съ насилия да докара вървежа на работите до желаемиятъ редъ. Това ни подава причина да кажеме и ние нѣщичко. Първата длжностъ на едно управление, което са е поставило да бди върху умственното възпитание на една благонадѣжна младѣжъ, е да уварди своятъ авторитетъ както предъ възпитаемите така и предъ сички оние, които сж имале присърдце да са натоварятъ съ изпълнение на длжностите за това възпитание; като това управляюще тѣло са старае да бжде отъ друга страна образецъ на добродѣтелта предъ сѣкиго, а най-вече камъ невинното юношество, което, отъ любовь камъ науката, родителите сж повѣрили на тѣхното управление. Неще да е неизвѣстно, мислимъ, ни Г-да възпитатели на габровското училище, че само ако спечелитъ уважението и любовьта на своите ученици, тогава тие сж спечелиле най-силното сръдство, чрѣзъ което щатъ сподучи да присадятъ у тѣхъ науката; нещатъ да сж заборахиле, сѣкаме, тие почитаеми г-да, че сж длжни да си присвоятъ сички и необходими учителски качества, които да имъ придобиятъ това уважение и любовь, и които да крѣпятъ довѣрие въ достойнството имъ, че могатъ да положатъ основата на здравиятъ

напредокъ, отъ когато тѣхното училище са пуждае и каквото отъ сичкома ни е желателно.

Колкото за учениците, върху които са облягатъ сичките благи бждѣщи надѣжди, че са приготвятъ за да бждѣтъ полезни на себѣ, на родителите си и на толкозъ общества и училища, ние са смущаваме отъ постѣпките имъ. Види са, че и мѣжду тѣхъ има много немирни момчета, които да не отбиратъ цѣлѣта, за която сѣ отишле тамъ, ни е могатъ още да уцѣнятъ ползите отъ науката, а са турятъ въ работа що са извънъ отъ тѣхните длжжности, въ необмислени постѣпки, които убиватъ златното имъ време, и развалятъ тѣхния характеръ така, щото да станатъ неслелити хора, безполесни съ науката си не само на себѣ, но и на други. Смущаваме са, рекохме, отъ несмислеността на нѣколцината тамъ вироглави, които са не посвениятъ отъ най-умразното нѣщо, което е да носятъ припорецътъ на подобни неслжгласияни раздори, безъ да си наумятъ, че съ това тие убиватъ не току своята бждѣщностъ, но и на мнозина други. Ние не знаемъ за какво добро са надѣватъ и каква облага очаква горките родители отъ такива синове, както и училищата и общества отъ подобни учители и граждани. Или тие млади нѣматъ предъ очите си примѣри на подобни хора, та да видятъ каква участъ ги чака и колко далечъ трѣба да бѣгатъ отъ нея?

Ние са не сумняваме никакъ, какво повечето отъ учениците сѣ познале цѣлѣта, съ която тие са отишле тамъ да учятъ оная здрава наука, дѣто да развие правилно тѣхните умствени способности, и облагороди нравите и сѣрцата имъ. Вѣрваме още, че тѣхното число като по-голъмо, ще да смислятъ и да положатъ основата на едно ученическо поведение което да бжде семе на добаръ характеръ, да са предава наслѣдствено въ училището, и което имъ общава най-силенъ потикъ камъ напредокътъ. На такива то добри ученици са възслания нашата бждѣща надѣжда.

Ако и трите тие страни, т. е. настоятели, учители и ученици са поразмислятъ по-сериозно върху строгото и чисто свѣтѣното изпълнение на своите длжнѣсчи, то нѣма смнение, че завчасъ безредното ще устѣпимѣто на пѣлния родъ и омразата на вза-

имното уважение и любовь, първите потребни условия за оздравяването и успѣхътъ на първата бжлгарска гимназия въ нашенско.

Ние сме съ надѣжда, че благоразумните габровци щатъ са завзематъ да искорѣнятъ злото, що са е вмѣкнало помѣжду имъ или и огрожава да заподозрѣ общото довѣрие камъ училището, да почерни доброто имъ име и да лиши отечеството ни отъ толкова ползи, що са очаква отъ тѣхното учебно заведение.

П Р И К А С К А .

К о н о к р а д е ц ѣ т ѣ .

На нѣкой си почтенъ селенинъ откраднаде най-добриятъ му конь. Селенинътъ тржгналъ отъ градъ на градъ да пита и распитва да ли е видѣлъ нѣкой коньтъ му, или пакъ да го е купилъ. Но изведнажъ са зарадвакъ като сжгледа на едно пѣсто добичето си, да го вѣди други. Той са впусналъ, та го удовилъ за юздата и извикалъ: „този конь е мой; преди осемъ дени ми го откраднаха!“ Конокрадецътъ отговорилъ смѣло: „хой, дебела главо! ти са лжжеш! този конь е мой вече отъ година време, слѣдователно какъ може да бжде твой?“ Въ това време са набраде много хора да видятъ, какъ ще са свърши препирнята. Тогава селенинътъ незабавно покрива главата на коньтъ съ дрѣхата си, па го запиталъ: „Де, кажи, ако е коньтъ твой отъ толкова време, съ кое око е той слѣпъ?“ — „Въ лѣвото око“, отговорилъ крадецътъ — „Лжжишъ! рѣкалъ селенинътъ, не е съ лѣвото, но съ дѣсното.“ Крадецътъ несмисленно отговорилъ: „Тжй, тжй, забравихъ, съ дѣсното, съ дѣсното!“ — „Ахъ, крадлий, сега та уловихъ, не е слѣпъ ни съ едното“, отговорилъ селенинътъ, като въ сжщо време открива главата на коньтъ, и махналъ предъ очите му съ ржката си. Коньтъ на сѣко махване затварялъ и отварялъ очите си, което било явно доказателство, че коньтъ не е слѣпъ ни съ едното си око. Тогава сѣдниците отдаде правото на селенинътъ, а пакъ крадецътъ хвърлиде въ тъмницата, дѣто умрѣлъ отъ гладъ!

Д. Ц. К.

Н О В И В Ѣ С Т Н И Ц И .

Съ радость извѣстяваме на нашите читатели, какво бжлгарската книжнина са обогатява още съ два нови вѣстници, които поченаха да са издаватъ отскоро.

ЗНАНИЕ за наука и литература, издава са дващъ на месѣцътъ по 16 страници въ голѣмъ фор-

матъ, въ Букурещъ. Годишната цѣна за сѣкадъ у нашето ерн. 16 или 72 гроша. Ние имаме вече предъ видъ и третиятъ брой на това списание.

З а п а н и е са посрѣшна стъ сѣкадъ съ похваля, и вашите вѣстници го препорѣчиха за добро и полезно. Намъ ни не остава що да кажемъ повече, освѣнъ да му пожелаемъ добри сетинни и трайно постоянство на „Дружеството за распространение полезни знания“, което е наумило да издава тоя хубавъ листъ, както и други полезни книжки за народа ни.

ДЕНЬ, научно-политическо списание, издава П. П. Карапетровъ въ Цариградъ. Издава сѣка срѣда на форматъ отъ 8 страници. Годишна цѣна 4 ср. меджидиета.

Това вѣстниче са отличава нѣкакъ не току спорѣдъ наредбата си, но още и по гладкостта на езикътъ, както и по популярното (просто народно нарѣчие): кратко, ясно, пѣстричко и безъ много мѣдурвания. Ето вѣстникъ за прочитане.

Издадените вече три броя имаме на рѣка, и сичко прочетохмо съ наслаждение. Като „Денъ“, ние ще да му пожелаеме сичко, което е прилично на единъ хубавъ, ясенъ и продължителъ день.

ДРЕБУЛИЙ

* Преди нѣколко време дала са на единъ американецъ диплома, че сполучилъ да направи сѣкакви варели за преносане на захаръ, на овощия, на брашно... Тѣзи варели сѣ направени отъ книга, но тие сѣ яжки и трайни, а въ сѣщо време леки и много по-евтини отъ дървените. Книга, отъ която сѣ направени, е слама: така са оползотворява сламата, която въ западните страни на Америка е много изобилна и служи по настоящему само за горѣне.

(„Вѣкъ“).

* Споредъ послѣдния една статистика на градъ Лондонъ пресмѣтнало са, че въ края на 1874 год. у тоя градъ имало 86,558 сиромаси, записани въ полицейската книга. Отъ тѣхъ 36,389 живѣятъ въ човѣколюбиви заведения за бѣдните, а другите приематъ помощъ въ кѣщите си. Въ трите послѣдни години числото на сиромасите са умалило до 28,274.

* У насъ сиромашията напорява се повече и повече, а нѣмаме си кой да са погрижи за една бѣдна челядь или за одного сиромаша. — Зимата много са усили и тадези. Отъ десетина дни насамъ снѣгътъ сѣ привалява спорно и натрупа са, току-речи, до единъ аршинъ. Студътъ са умножава и топломирътъ бѣше слязалъ на 4. града по Рем., а най-

наидрѣ, вчера на 18. Февруария, Дунагътъ замръзна и пѣтници за Вѣшко и насамъ зе-маха да минуватъ по ледътъ. У махалите въ Русчюкъ, казватъ, много сиромаси останаае безъ дърва, а нѣкой си и болни, безъ да има кой да ги нагледа. Дървата не само че по-скѣпяха, колата имъ отъ 60 до 70 гроша, но още са и не намиратъ, защото пѣтищата отворѣдомъ са затвориха и селените не имогатъ да додаты у градътъ.

Нѣкои отъ еврейските първенци у града ни, като са опасяе за своите сиромаси, на-стоеле да сѣбератъ помежду си волна по-мощъ около 70 турски лири, та накупиле дърва, които и расподѣлили на бѣдни челе-ди, и още отрѣдиде да имъ даватъ по 30 гр. на кѣща сѣкоя недѣля, дорде държи зимата. — Дѣ остава християнската добродѣтель у насъ? Нека си помислятъ нашите първенци и да са отговорятъ на това пита-ние.

ЮНАЧЕСТВО. На единъ бой, като са биле сѣрбите съ маджарите, тѣмко когато ввойникътъ щеше да подпали топътъ, неприятелскиятъ картечь (малко гюле) го ударил и отнесе му рѣката, съ която държеше фитилътъ. Той докопа съ здравата си рѣка други фитилъ и припали топътъ, думашецъ: „маджарите сѣкатъ, че сѣрбите иматъ само по една рѣка.“

ЗАЕМЪ. Нѣкой си тунеедецъ срѣшна едного болярина, комуто пойска 10 гр. назаемъ. — Какъ да ти дамъ, като нѣмамъ при себе си повече отъ 4 гр.? — Е, а ти ми дай четирите, а за шестъте ще да ми бѣдешъ длъженъ. — Но азъ та не познавамъ, отговорилъ боляринътъ. — Та за това ти искамъ и азъ я, защото, който ма познава, той ми не дава ни пара.

РАВНОДУШИЕ. Когато обадили на Насрадинъ хожа, че кѣщата му е обрѣана, той отговорилъ: „Ехъ, защо ли са не послу-чихъ и азъ да грабя.“

ПОДАРКИ.

Турно-Мѣгорели. Г. Петко Цоневъ подаряваа едного год. течение отъ „Училище“ за училището у Ломъ-паданка. Г-да Цоко и Петко тетювевци подаряватъ тоже за училището у село Леолия Орханийско окружие. Крѣстю Лазаровъ подарява сѣщо за дѣвич. училище у родното си мѣсто Тетюлене.